

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 99

Číslo: 9

3. března 2019

Cena: 8 Kč

Takový malý půst...

„Odstraniš-li ze svého středu jho, hrozcí prst a ničemná slova, budeš-li štědrý k hladovému a nasytíš-li ztrápeného, vzejde ti v temnotě světlo a tvůj soumrak bude jako poledne.“
(Izajáš 58,9b-10)

Stalo se mi to před několika lety – když jsem se probudil do sobotního rána, vytanuly mi na mysl dvě věci – jednak, že si musím připravit text modlitby ke druhému, epistolnímu čtení na neděli, a ta věc druhá – to bylo takové mžikové problesknutí, zákrat, vzpomínka na jeden srpnový večer v roce 1987. Já vím, že to mnohému z vás na první, možná ani na další pohled nedává smysl a souvislost není zcela patrná – blíží se půst a večer s Miroslavem Horníčkem v liberecké vinárně Jizerská huť, kde se v srpnu roku 1987 konal první ze série pořadů „Přijďte k nám pobejt“. Slova proroka Izajáše byla první, která mi padla do očí, když jsem otevřel Písmo v místě, jež jsem si den před tím označil záložkou. Z archivu jsem vyndal nahrávku onoho srpnového večera v Jizerské huti. Poslouchal jsem a zapomněl i na snídani. Takový malý, neplánovaný půst. V Jizerské huti se tenkrát mluvilo o vztahu člověka k člověku, o hledání pozitiv, toho dobrého, co je v každém člověku, o dávání a rozdávání se. Slova Izajášova mi ono ráno v podvědomí vyvolala vzpomínku na člověka, který se uměl rozdat. A snad to také bylo tím, že uplynula již řádka let od úmrtí Miroslava Horníčka, u kterého jsem za celá léta našeho vztahu nezažil hrozcí prst či ničemná slova.

My lidé jsme si ten svůj život rozškatuovali mimo jiné i do různých období, kategorií, kdy od jednoho data ke druhému se připomíná, uctívá a vyznává toto a od dalšího data k

následujícímu zase něco jiného. Asi to tak má být, umět si nějakým způsobem něco připomenout, aby se nám to ze života vůbec nevytratilo. Důležitější však je, aby se nám například advent či půst spíše prolínaly celým životem. Když už jsem zmínil půst – ve Starém zákoně jsou na toto téma minimálně dvě pasáže – lepší znalec Písma, než jsem já, jistě upozorní i na další. Já však mám na mysl především text z 58. kapitoly Izajáše. Tato kapitola má nadpis „Pravý půst“ a nikde se tam nedočtete, že tento půst, ten pravý půst, trvá pouze od Popelčiny středy a končí Velikonocemi. Zejména pak půst od jha naší samolibosti, domýšlivosti, nestřídmosti ani ne tak v jídle, jako v pachtění se po povrchních požitcích. Či půst od hrozcího prstu naší farizejské povýšenosti, falešného pocitu naší křesťanské výlučnosti a nebo půst od ničemných slov, prázdných řečí, pomluv, drbů, slibů, braní Božího jména nadarmo. A tak dále – dosadit do tohoto výčtu lze ještě mnohé. To vše nás přeci provází celým životem a pravým půstem potom nemůže být nikoliv jen jednorázové odřeknutí se, ale trvalé odřikání toho všeho také po celý život, nikoliv jen ve vymezeném postním období podle kalendáře. Jsem přesvědčen, že Hospodin spíše shovívavě přimhouří oči nad naším řízkem v pátek než nad tím, že se proklamativně postíme od jídla, zatímco naše srdce svírá jho falše a naše ústa překypují ničemným slovem. A tak kéž v sobě nalzáme dnes a denně dosti sil a odvahy ke každodennímu zápasu s naším jhem, našimi ničemnými slovy, naším hrozcím prstem. Abychom na konci své cesty šťastni a usmířeni mohli bez uzardění říci: „Zde jsme a zde náš počet skutků, Pane.“

Stanislav Kubín (z knihy „Oblouk návratu“ – upraveno)

Foto Václav Kovalčík

Cesta k našemu Středu

S psychologem Michalem Petrem o enneagramu

Všichni nějakým způsobem prožíváme sami sebe a vnímáme ostatní. Jak porozumět tomuto způsobu – především u sebe, ale i u jiných? Pomocníkem na takové cestě nám může být tzv. enneagram. Jde o typologii osobnosti. Literatura a různé workshopy na ni zaměřené oslovují lidi napříč společnostmi včetně věřících. Psycholog Michal Petr se enneagramem zabývá už od svého studia na filozofické fakultě, napsal o něm knížku a vede kurzy, kde s touto typologií pracuje. Svůj pohled, znalosti a zkušenosti přitom propojuje s křesťanskou spiritualitou.

MAPA LIDSKÉ PSÝCHÉ

Když někomu, kdo toto téma nezná, představujete enneagram, přibližujete základní informace o něm, co obvykle říkáte?

Mluvím o tom, že psychologie zná spoustu různých typologií osobnosti a enneagram je jednou z nich. I když jsme všichni samozřejmě něčím individuální, existují rysy, které máme stejné s jinými lidmi. Enneagram je jednou z map lidské psýché

a podle mě velmi funkční. Je to mapa našich navykklých způsobů myšlení a prožívání v emoční, tělové a mentální rovině a ukazuje nám naše silná a slabá místa. Všichni naplňujeme své základní potřeby podle toho, jak jsme se to v útlém dětství naučili. Typ osobnosti souvisí s ranou adaptační strategií, která nám pomáhá zajistit si právě základní potřeby, jež nejsou jen o přežití ve smyslu fyzickém, ale jsou třeba o tom mít vliv na situaci, získat lásku a pozornost, mít pocit hodnoty.

Na vašich webových stránkách je zajímavá zmínka o tom, že enneagram má propracovaný systém změny k lepšímu.

Jak jsem říkal, používáme ranou strategii, tzn. v dětství fungovala, ale teď už fungovat nemusí. A my se v dospělosti v emočních záležitostech a ve vztazích často chováme jako pětileté děti. Ten propracovaný systém změny je v tom, že rozumíme tomu, proč máme takovou strategii. Ale když zjistíme, že je to nefunkční nebo že už to není tak funkční jako dřív, tak můžeme udělat kroky, které nám umožní, abychom šli jinou cestou. První krok je uvědomění, druhý je nenaskočit do toho automatického návyku, třetí zkusit to udělat ještě jinak.

Vy jste s karmelitkou Denisou Červenkovou napsal knížku Mezi duši a Duchem. Přibližuje enneagram v souvislosti s křesťanskou spiritualitou. Co má podle vás enneagram společného s duchovním rozměrem života, konkrétně s křesťanstvím?

Pokračování na str. 3

Husitská teologická fakulta Univerzity Karlovy pořádá k počtu prof. Luboše Kropáčka konferenci

„Islám a křesťanství“. Ve čtvrtek 7. března od 9.30 hodin, v AULE H109 fakulty, Pacovská 350/4, Praha 4.

Program přednášek a vystoupení:

- 9:30 Doc. Kamila Veverková, děkanka HTF UK: Zahájení konference
- 9:50 Doc. Zdeněk Vojtíšek: „Ze života a díla prof. Kropáčka“
- 10:00 Prof. Luboš Kropáček: „O milosrdenství“
- 10:15 Doc. Jiří Janák: „Josef egyptský a egyptský Josef - o podobnostech mezi Imhotepem a Josefem a o jejich prolínání v rámci židovství, křesťanství a islámu v Egyptě“
- 10:35 Prof. PhDr. Eduard Gombár, CSc.: „Islámský univerzalizmus v mezinárodních vztazích“
- 10:55 Dr. Martin Klapetek: „Mešita jako výraz identity komunity: konkurence a kontroverze“
- 11:35 Dr. Daniel Křížek: „La Convivencia jako předmět odborných polemik“
- 11:55 Dr. Zora Hesová: „Balkánská sousedství: 500 let soužití křesťanství a islámu na Balkáně“
- 12:15 Doc. Vít Machálek: „Přístupy k islámu u křesťanských a sekulárních autorů“
- 12:35 Prof. Břetislav Vachala: „Starověká spolia: Staroegyptské stavební prvky v islámské Káhiře“
- 14:00 Doc. Marek Čejka: „Radikalizace křesťanů v blízkovýchodních konfliktech“
- 14:20 Doc. Attila Kovács: „Křesťanské a jiné západní vlivy ve vizuální produkci islamistických hnutí“
- 14:40 Dr. Lubica Obuchová: „Křesťanství misionáři a čínští muslimové“
- 15:00 Mgr. Josef Bartošek: „Indičtí muslimové“
- 15:10 Mgr. Lenka Philippová: „Národ islámu: kazatelé a proroci černého nacionalismu“
- 15:30 Slavnostní zakončení: doc. Kamila Veverková, děkanka HTF UK

Kde se vzala misie?

Šokující, ale radostná a nepředvídatelná velikonoční zkušenost apoštolů, kteří se setkali se vzkříšeným Ježíšem (1 K 15,3-8), vedla k tomu, že zvěst o blížícím se království Božím získala nový obsah a dynamiku.

Jestliže vstal Ježíš z mrtvých, přišel konec věků a blíží se či nastal mesiášský čas. Vzkříšení spravedlivých nebo všech, které má nastat na konci věků, bude záhy navazovat a otevře věk Boží vlády a Božího soudu. Ježíšova smrt tedy není krachem, vzkříšení jí dává nový smysl a je nutné rychle domýšlet, co velikonoční události znamenají. Naděje spojené s Ježíšovým vystoupením přeci jen nekončí. Všechna uzdravení, zázraky a zázračná nasycení, exorcismy a stanoviska z rozprav se zákoníky či farizeji jsou potvrzeny – byly skutečně ve jménu Božím. Ježíš je nezpochybnitelně Mesiáš – Kristus. Vzkříšení je naprosto neočekávané (L 24,9-12; J 20,9,20), ale zpětně potvrzuje vše, co se dělo. O Ježíši je nadále možné hovořit jen v kontextu těchto velikonočních událostí. Jeho životní zápletky dostala nový rozměr a ti, kteří trávili poslední rok života (jako povolání) spolu s ním, nepochybovali, že se dějiny chýlí ke konci a jim připadne role „soudců dvanácti pokolení Izraele“ (Mt 19,28-30). Titul Mesiáš v sobě nese záchranu pro ostatní, pro celé „kollektivum“ Izraele. Proto nejde jen o toho, který byl vzkříšen. K čemu by bylo, že jeden prošel smrtí k novému životu a ostatních se to netýká (L 24,21)... Mesiášova smrt v tomto scénáři sehrává svou roli. Trpící ukřižovaný a nespravedlivě odsouzený je v očích svědků Ježíšova velikonočního zjevení onen Hospodinův služebník (Iz 52,13-53,10), který zemřel o pesachu jako beránek „zástupnou smrtí“. Byla to tedy oběť, která má význam pro celý Izrael. Bůh jej postihl místo nevěr-

ných... (Iz 53,12n). S Ježíšem obětovaným na kříži, ale přesto vzkříšeným, je spjat další vývoj dějin. O tom Dvanáctka již nepochybuje. Už to není pouze „syn Josefův“ (L 4,22) či ten, na něhož se v úzkosti volá „Mistře“ (L 8,24), ale je „Pánem“ (kyrios), tedy tím, kdo je označován tak, jak byl označován Bůh, a kdo se jako Syn člověka vrátí (L 21,27). Takovou soteriologii rozvíjela postupně, ale velmi rychle a na podkladě dobových představ a interpretací biblických textů, nejranější židovská jeruzalémská církev. Jestliže byl Ježíš Mesiáš a obdržel nový život, je patrné, že je to zásadní impulz k misi. Skepse spjatá se smrtí vůdce a s koncem mileniálních nadějí se mění v entusiasmus a poslání hlásat novou situaci. Ne každý z Izraele je však této zvěsti nakloněn. Přesto není zastánců málo a silný sbor zastánců Ježíšova vzkříšení či mesiášství se záhy formuje v Jeruzalémě okolo Jakuba (Sk 21,17-20), a před rokem 50 jsou zastánci Ježíšova vzkříšení z řad farizeů Pavlovou protistranou na „apoštolském koncilu“ (Sk 15). Misie tedy není „marketingovým výtvorem“ zklamaných učedníků nebo úmyslným podvodem, ale přirozeným sdílením naděje, kterou vyvolalo neočekávané vzkříšení ukřižovaného. Nový eschatologický scénář, který se zdá této poslední generaci záhy vyplnitelný, spolu s prožitou zkušeností i vzpomínkami na Ježíše ženou svědky událostí ke společnému sdílení a interpretaci prožitého, ač se vše může jevit vzdálenějšímu okolí jako nemožné. Činí tak s rizikem ztráty společenského postavení, přetrhání ro-

dinných i širších společenských vazeb, jakož i ztráty života. Jedná se proto o svědky velmi autentické, kteří vytvářejí novou komunitu napříč společenským i kastovním členěním židovské společnosti. Poselství této komunity už není jako Ježíšovo, má však stejný směr – míří zatím toliko k Izraeli. Centrum je v Ježíšově vystoupení, ukřižování a zmrtvýchvstání s důrazem na konec dějin. Další fáze misie bezprostředně navazuje a otevírá se s apoštolem Pavlem, který prolomí bariéru Zákona a začne mesiášskou nadějí sdílet s pohany. Misie tak nabírá „odstředivý charakter“ (od Jeruzaléma do světa pohanů, dle Lukášovy koncepce v knize Skutků z Jeruzaléma do Říma) a je patrné, jak si helenizovaný Žid Pavel uvědomoval hodnotu člověka a lidství. I pohané musí slyšet „dobrou zprávu“ – evangelium! Zvěst o konci světa a Mesiáši, který prošel potupnou smrtí k novému životu u Boha, je důležitá i pro ně. I pohané, kteří uznají Ježíše Krista za Mesiáše a nechají ho, aby skrze Ducha žil v nich samých, mají naděje a jsou lidem Božím (Ga 3,13-14). Tímto překročením bariéry a pravidel židovské misie učinil Pavel nezvratný krok. Z Ježíšova příběhu učinil jako první příběh světový (Sk 17,16-34) a přenesl jeho stěžejní interpretaci nejen do pohanského kontextu, ale také do prostředí městského či velkoměstského. Pavlovy univerzalizace a nebazírování na obřizce a (rituálním) Zákone přinesly úspěch! Křesťanství se díky jeho vzdělání, sociální inteligenci, houževnatosti a fyzické odolnosti (2 K 11,22-33), jakož i díky podpoře antiochijského sboru, jenž byl velmi pokrokový, rozneslo po

východní a jižní části římské říše. Ač nebyl Pavel sám, právem je možné jej zmínit jako vůdčí osobnost této fáze misie. Křesťanství je za Pavlova života stále nedílně propojeno s judaismem a judaizující zastánci evangelia vystupují proti Pavlovu pojetí misie k pohanům a snaží se napravit jeho nedůsledný postoj k Zákone ve vztahu k nežidovským národům (viz list Galatským). Pavel je však o brzkém příchodu Páně (parusii) nevyvratitelně přesvědčen (viz jeho pozdrav maranathá – „náš Pán přichází“ či „náš Pane, přijď“ v 1 K 16,22) a pod tímto zorným úhlem zakládá sbory křesťanů z nežidovských národů, kde vládne Duch a ne Zákon. Moc Ducha svatého je v těchto sborech patrná (Ga 3,3-5), sbory jsou charismatické, avšak mají své problémy (také díky absenci židovských věřících a jejich důrazu na Zákon a etiku z toho plynoucí), které musí Pavel jako autorita v listech řešit. Církev však roste a stará se o potřebné. Misie není záležitostí vynucenou, ale spontánní. Víra ve věčný život a brzký Boží soud nese konkrétní ovoce a je pravděpodobné, že vdovy, sirotci, otroci, propuštění vojáci a chudí přicházejí do společenství sami. Co praktikovala synagoga, se dostává také do ekklésie složené z pohanů. Misie není v rané církvi pouhá ideologická evangelizace či nábor členů. Nese s sebou sociální zodpovědnost, nový typ autentických vztahů, které jsou stejně pevné jako vztahy rodinné, závazek vnitřní kázně a pilířem je společné stolování zakončené večerí Páně. Vzájemná lojalita je podmínkou, neboť samostatná církev křesťanů není povolena a sdílení naděje spjaté s Kristem má

charakter pozvání do konkrétní křesťanské domácnosti. Vše do značné míry funguje i při četných nesnázích a rozdílech, neboť rané křesťanská církev doby apoštolů je společenstvím naděje a víry v odpuštění hříchů i vzkříšení s krátkou eschatologickou perspektivou. Situace se mění po první válce Židovské (r. 66-73), kdy se v dějinách ztrácí jeruzalémská křesťanská obec a dominanci nabírá křesťanství praktikované nežidy. Neuskutečněná parusie a ztráta židovské části křesťanstva mění povahu celku křesťanství i jeho důrazy. Na straně druhé roste počet křesťanů z vyšších společenských vrstev a křesťanství proniká hlouběji do struktur římské společnosti, což dokazují Lukášovy spisy. Církev se nebojí podrobit kritice bohaté, řeší sociální otázky, rozvíjí christologii, ale také se vyrovnává s judaismem a ve svých spisech (viz evangelia) se proti němu vymezuje, což je ale vzájemné. Místo již mrtvých apoštolů se správy ujímají místní autority, vzniká církevní hierarchie a rozvíjí se raný katolicismus (viz pastorální listy). Autoritu apoštola nahrazuje biskup a židovské důrazy dále mizí pod tlakem spisů církevních Otců a apologetů od druhé půle druhého století. S pokračujícím druhým stoletím mizí charismatický charakter církve, začínají se nové tradice a církev se přizpůsobuje politickým, společenským i lokálním poměrům. Tomu samozřejmě odpovídá adaptace teologie i pojetí misie. Misie je tedy vždy kulturně i dobově podmíněná, mění své podoby i užití prostředky. Co však musí zůstat, je ryzost úmyslu a Kristus ukřižovaný a vzkříšený!

Jiří Lukeš

Z kazatelského plánu

8. neděle po Zjevení Páně

Vyvyšujte Hospodina, našeho Boha, klanějte se směrem k jeho svaté hoře, neboť Hospodin, náš Bůh, je svatý! (Žalm 99,9)

První čtení: Exodus 34,29-35

Tužby pro dobu po Zjevení Páně:

2. Za dar jasného duchovního zraku, abychom viděli Boha při díle v tomto světě, modleme se k Hospodinu.
3. Za naše vysvobození ze slepoty hříchu a za následování Krista cestou slitovné a obětavé lásky k bližnímu, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, děkujeme ti za svědectví apoštolů, kteří spatřili tvého Syna ve slávě, kterou jsi mu připravil už před založením světa. Svou milostí nás učíš jeho spoludědici, abychom ve spojení s ním dosáhli téže slávy ve tvém království! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: 2. Korintským 3,12-4,2

Evangelium: Lukáš 9,28-36 (37-43a)

Verš k obětování: Žalm 112,4

Verš k požehnání: Lukáš 9,35

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, osvobod' nás od nepokoje a nesvornosti, abychom v pravý čas směli spatřit tvou svatost ve tváři tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 47, 49, 85, 116, 197, 292, 293

Nad Písmem

Jen Ježíš uzdravuje

Třem Ježíšovým učedníkům je na chvíli dáno, aby viděli svého Mistra v nezakryté slávě, ve slávě Syna Božího. Je to jistě veliká a šťastná chvíle jejich života. Jistě by ji chtěli prodloužit, jistě zatoužili zůstat na místě co nejdéle. To ale není možné. Ježíš je vede zpět. Zpět k nevládnému světu. Jejich poslání je mezi lidmi, mezi bloudícími Božími dětmi. Jejich poslání je zvěstovat evangelium. Mají zvěstovat cestu spasení. Avšak to, co prožili na hoře proměnění, jim bude pramenem odvahy, upevní to jejich víru, aby mohli překonávat překážky a unesli nastávající zkoušky. Všechno se to stalo, aby ti tři pochopili, že Ježíš je naplněním Zákona, že je pravým, milovaným Synem Božím, který splní vůli Boha Otce svým pozemským posláním. V skrytosti a poníženosti vedla cesta Božího Syna na zemi, ale byly chvíle, kdy nejen učedníci rozpoznávali jeho budoucí slávu. Ve zprávě o proměnění na hoře vidíme předjímku budoucího Zmrtvýchvstání Ježíše. Zjevení pominulo. Tři nejvěrnější byli jeho svědky. Ti s bázní a ne zcela jasně tuší, co se vlastně stalo. Prožili úžasnou náboženskou zkušenost. Avšak Ježíš vede Petra, Jakuba i Jana zpět. Máme poznat, že taková je cesta víry. Setkání se slávou Boží vede křesťana ke službě. Ke službě

v nové síle, v nové naději i jistotě. Vzpomeňme si: Lid putující do zaslíbené země byl doprovázen oblakem. Z oblaku mluvil Hospodin k Mojžíšovi na hoře Sinaj. Když byl dostaven chrám v Jeruzalémě, Hospodin jej naplnil oblakem. A když se nyní Ježíš proměnil před svými učedníky, čteme: Zastínil je oblak a z oblaku se ozval hlas. Oblak měl učedníkům připomenout, že Bůh je mezi nimi. Kdysi na poušti viděl lid jen oblak, nyní však učedníci slyší zřetelně hlas Boží: Toto je můj milovaný Syn, toho poslouchajte. Bůh se přiznává ke svému Synu, je ve svém Synu přítomen. Ve svém Synu se stává viditelným. Jistě i na nás přicházejí v životě chvíle, kdy cítíme blízkost Boží, blízkost Božího Ducha. Kéž by takové chvíle přinášely i naše bohoslužby! Jistě bychom chtěli takové chvíle, jako kdysi učedníci, prodloužit. Ale neumíme to. Patříme všedním dnům s jejich radostmi, starostmi, trápeními i pochybnost-

mi. Věřím, že to tak Pán Bůh chce. Chce, abychom, posílení jeho Slovem ve víře usilovali o království Boží, které začíná už zde na zemi, které začíná v našich srdcích. Máme k osobním setkáním s Kristem dost příležitostí. Snad i víc než samotní učedníci, protože je nám dáno svědectví ve VEČERÍ PÁNĚ, v NÍŽ KRISTUS SLÍBIL BÝT PŘÍTOMEN. A také slíbil být přítomen všude tam, kde se sejdeme v JEHO jménu. Nepochybujme, že ON se s námi raduje při našich setkáních. A děkujeme za posílení naší víry a za to, že i nás proměňuje a svou přítomností nám pomáhá plnit největší z příkazů: Milovat Boha a bližního. Dnešní evangelijní čtení končí příběhem, který nám může posloužit jako podobenství. Nemocnému chlapci nepomohli ani rodiče, ani okolní svět. Uzdravil jen Ježíš Kristus. Prosme, ať se ujímá i našich bolestí a starostí a uzdravuje nás.

Věra Říhová

Pane Ježíši Kriste, prosíme, pomoz nám, abychom správně rozpoznávali, co se shoduje v našich životech s tím, co po nás chceš. Posiluj nás ve víře, že patříme tobě a že na nás nenaložíš víc, než kolik uneseme. Dej, ať se stále ptáme po tvé vůli a dokážeme ji plnit. Amen.

L 9,28-43a

Cesta k našemu Středu

S psychologem Michalem Petrem o enneagramu

Dokončení ze str. 1

Naše osobnost, to, jací jsme psychicky a psychologicky, se hluboce dotýká i spirituálního života. Víme, že máme v sobě vrstvu, která je něčím, co můžeme nazvat tajemstvím, je to nějaký náš Střed, něco, co nás přesahuje a můžeme tomu dát různé křesťanské i jiné názvy. Jsou v nás přirozeně i vrstvy lidské a na cestě k Bohu nebo ke Skutečnosti sami sebe nemůžeme přeskočit. Což lidé často dělají, ale pak to přináší potíže. Potřebujeme se propracovat přes naše psychologická zranění, přes naše dětské způsoby, abychom byli dospělými a zralými lidmi, protože skrze to se pak dostaneme zpátky k sobě. V našem útlém dětství (představme si pole, na které napadl sníh) děláme první kroky a vznikají první stopy. Vychodíme si cestičku, dojde k návyku a později už zapomeneme na to, že máme nějaký Střed, protože se identifikujeme s onou vychozenou cestou – s návykem. A Střed je něco, co je hluboce spirituální. Takže my hodně používáme model od Terezie z Avily – model vnitřního hradu, který dobře koresponduje s moderní psychologií, tedy s tím, že máme různé vrstvy v sobě a že ta nejvnitřnější vrstva je tajemství. Moc se o tom nedá mluvit, protože to je za slovy, jak se shoduje humanistická a transpersonální psychologie s jazykem mystiků, třeba právě křesťanských.

Jsou návyky, o kterých mluvíte, něčím negativním? Jak je máme vnímat?

Neříkám, že jsou negativní. Jde o návyky, které nám něco dávají a něco berou. Jak chápeme hřích? Hřích v tomto kontextu nevypovídá o tom, že děláme něco morálně špatného, ale znamená minout se jednotou, cílem, minout se Středem. Jako bychom se od svého Středu vzdálili. Když se ptám lidí na kurzu, jestli je někdo z nich sto procentně šťastný nebo naplněný, tak pokud jsou reálně uvažující, nikdo nezvedne ruku, protože každému něco chybí a je důležité tomu dát přijetí a pochopení.

SETKÁNÍ MEZI DUŠÍ A DUCHEM

Kurzy Setkání mezi duší a Duchem děláte také s Denisou Červenkovou. Konají se v kolínském klášteře (Centru spirituality a duchovních cvičení) pod záštitou pražské Akademické farnosti u Nejsvětějšího Salvátora. Co ti, kteří přijdou na první část - základní kurz, mohou očekávat?

Základní kurz děláme třídní a zahrnuje prvky rekolekcí typu silencium, meditace a když je možnost mše, tak máme i mši. Pak následuje program, kdy pracujeme ve skupině. Tomu říkám „naležvárna“ a její teoretická část odpovídá naší knize. Vysvětlují, co je enneagram a jednotlivé typy osobnosti podle něj. Potom lidé hledají svůj typ osobnosti na základě charakteristiky a společně o tom mluví. A poslední den otevíráme otázku, co s tím. Říkáme posluchačům: „Poznávejte se, nesazte se

toho, jací jste, zbavovat.“ Lidé totiž mívají pocit: Teď jsem to našel a chci z toho ven. Ale to není funkční cesta, protože ven se jde „skrz“. Učíme se sami sebe přijímat a mít se rádi, přesto že... Než se dostaneme k tomu, co je schováno ve Středu, potřebujeme se propracovat zraněními, bolestmi atp.

Co vlastně předcházelo vzniku knížky, kterou jste napsal se svou spolupracovnicí? Byly to právě kurzy?

Ano, kurzy a Denisino poňoukání, ať společně knížku napíšeme. Já jí říkal: „Nemám čas pracovat na knížce, vždyť jsem napsal spoustu článků.“ Nakonec mě přesvědčila. Kniha je koncipována tak, aby čtenáři porozuměli tomu, co je enneagram, k čemu je, pochopili svoje základní nastavení a věděli, že existují nějaké cesty, jak se z toho mohou uvolnit. To bylo naším záměrem. Psal jsem a Denisa mě doplňovala. A když psala ona, já zase doplňoval ji. Denisa ještě dřív dělala kurzy o enneagramu s prof. Vladimírem Smékalem a později jsem tyto kurzy převzal já a dělám je s ní. Snažíme se o praktické pojetí.

Jak jste se vlastně setkal s enneagramem?

Poprvé, když vyšla nějaká knížka, a potom jsem se v roce 2002 dostal na seminář. Tehdy mě to jako studenta psychologie zaujalo, protože mě zajímala spiritualita a šlo o dobrý most mezi západní psychologií a spiritualitou. A tak jsem téma enneagramu rozpracoval do bakalářské a pak i do diplomové práce jako první v republice. Tenkrát se o tom tolik nemluvilo, ale dnes už u nás existuje víc diplomek, ale i vědecká srovnání mezi různými typologiemi osobnosti.

ROZUMĚT SÁM SOBĚ

Co se třeba člověk může o sobě, o svém typu osobnosti z enneagramu dozvědět? Mohl byste uvést stručné příklady?

Vím například, že jako Čtyřka (typ osobnosti 4 podle enneagramu, pozn. red.) mám tendenci se srovnávat, a to jak směrem dolů, tak i nahoru. Když jako lektor vedu kurz enneagramu, mívám pocit, že to dělám opravdu dobře, a srovnávám se přitom s lidmi, kteří jdou na jeden seminář a pak sami školí. A jindy se zase porovnávám s lidmi, jako je Helen Palmer a David Daniels, tedy s těmi nejlepšími, co jsem v této oblasti poznal. Oni se tomu věnují čtyřicet až padesát let a v porovnání s nimi z toho pochopitelně vycházím hůř. Nejde o realitu, ale o moje srovnávání. Najednou moje hodnota závisí na tom, s kým se srovnávám, a vidím, že mi záleží i na tom, co si o mně druzí myslí. Potřebuji si uvědomit, že se jedná jen o můj návyk a že má hodnota se neodvíjí od toho, jestli školím dobře, ale je v tom, že jsem. Míváme pocit, že jsme dobří jenom tehdy, když... Jsem dobrý jen, když mám dvě vysoké školy, když mě ocení táta, když budu mít hodně peněz... Devítka (typ osobnosti 9, pozn. red.) má zase tendenci se přizpůsobovat druhým a zapomíná na sebe. Sice tím krátkodobě něco získá, druhý ji má rád a vyhne se konfliktu, ale dlouhodobě ztrácí vliv na situaci a je hluboce nespokojená. Ani takový vzorec není zdravý. Když si ho člověk uvědomí, může zkusit jednat jinak. Práce na sobě je dlouhodobý proces, je důležité rozumět sám sobě.

Mgr. Michal Petr

Vystudoval psychologii na Filozofické fakultě UP v Olomouci. Je spoluautorem knihy Mezi duší a Duchem a autorem první akademické práce o enneagramu u nás. Jako psycholog se věnuje konzultační a terapeutické činnosti. Zajímají ho psychospirituální metody léčení. Působí také v Poradně pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy CSS Praha a spolupracuje s římskokatolickou Akademickou farností v české metropoli. S řeholnicí Denisou Červenkovou vede programy pro veřejnost zaměřené na enneagram.

Jaká je historie enneagramu? Co se dá říct o jeho kořenech?

Historie enneagramu je nejasná a svádí ke spekulacím, proto ani v naší knížce toto téma nenajdete.

Právě v jedné knize o enneagramu jsem se dočetl, že jeho původ je v tradici sufismu.

Tak to být vůbec nemusí, protože jsou i další teorie, třeba o tom, že enneagram má kořeny ve vědách. Známé je, že ten geometrický znak enneagramu je jedna z deseti pečeti Pythagora, a také se ví, že metoda se pravděpodobně nějak předávala z učitele na žáka a že v některých tradicích, zřejmě i v súfijské, se s tím pracovalo jako s nástrojem psychospirituálního rozvoje.

Čemu se aktuálně v souvislosti s enneagramem věnujete? Popř. chystáte něco nového?

Máme nový pětidenní kurz. V něm pracujeme s tím, že jsou i další vrstvy naší osobnosti, které enneagram nepopisuje, ale zapadá to do něj.

Ptal se Jan Zítka.

Literatura o enneagramu v češtině (výběr)

Michal Petr a Denisa Červenková: *Mezi duší a Duchem. Enneagram a křesťanská spiritualita* (Triton 2015)

Don Richard Riso, Russ Hudson: *Enneagram* (Synergie 2017)

Helen Palmer: *Velká kniha o enneagramu* (Synergie 2009)

Richard Rohr a Andreas Ebert: *Enneagram: Devět tváří duše* (Synergie 2018)

Eva Velechovská: *Devět tváří člověka aneb Rozvoj a růst s enneagramem* (VEVA 2008)

Výzva autorům Blahoslavu

Prosíme autory, kteří chtějí přispět svou tvorbou do připravovaného kalendáře Blahoslav 2020, aby posílali své příspěvky na e-mailovou adresu ses. Olgy Nytrové, která je editorkou kalendáře, a to do konce dubna 2019.

Kontakt: Olga.Nytrova@seznam.cz

Anketa

Jak jste se seznámili s enneagramem a čím především vás zaujal?

Filip Štojdl, plzeňský biskup CČSH

Před lety jsem dostal knížku od františkána Richarda Rohra a evangelického teologa Andrease Eberta. Na jednom křesťanském webu před enneagramem silně varoval jakýsi kněz a označoval jej jako okultismus. To je pro mou povahu něco jako pozvánka. Hned jsem vytáhl z knihovny onen vánoční dárek a pustil se do četby. Enneagram pochází z tradice perského sufismu. Jako takový nabízí pohled, jakési zrcadlo duše. Když jsem se s pomocí této knížky dozvěděl něco víc o svém enneagramovém typu, tak jsem byl ve skutečnosti velmi naštvaný. Čtyřka - melancholický romantik, ale také člověk, který se pořád dívá na ostatní, porovnává se s nimi a dokonce jim závidí. Nicméně enneagram nabízí také způsob, jak stínovou stránku své existence přijmout a transformovat. Ti, kteří se enneagramu bojí nebo jej dokonce zavrhnou, by měli promyslet, jestli z logiky věci mohou nadále užívat kalhot nebo hrnků na kafe, protože ani jejich původ rozhodně není křesťanský.

Václav Horecký, specialista jazykové přípravy

S tímto tématem jsem se seznámil díky účasti na semináři emoční inteligence ve společnosti VEVA.cz, na který navazoval právě workshop enneagramu. Bylo to v období, kdy jsem se snažil o hlubší sebepoznání. Enneagram mi pomohl pochopit spoustu velkých „proč“ v mém životě a také to, že lidé kolem prožívají určité věci jinak. Enneagram nedává útěchu, nenahrazuje Boha, ani nenafizuje, co by měl člověk dělat. Je to nabídka cesty za poznáním našeho vnitřního světa.

Je mi vlastní strategie šestého typu osobnosti. Šestky spojuje velká míra obav, pochyb a nejistoty. Mám příležitost na to nahlédnout a uvědomit si, že mnoho mých obav není reálných a nemusím zpochybňovat motivy lidí kolem a být tak podezíravý. Nyní jsem třeba schopen si různé věci víc užít bez pocitů nejistoty a vizí katastrofických scénářů, které Šestky silně prožívají.

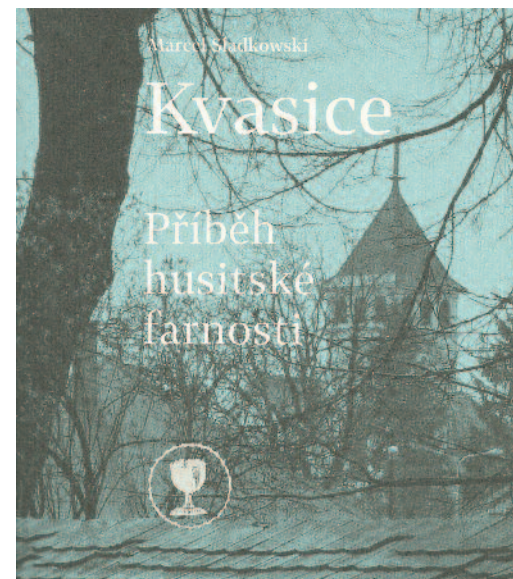
Kvasice. Příběh husitské farnosti

Na sklonku loňského roku vyšla nová kniha, která obohacuje historiografii Církve československé husitské. Má název **Kvasice. Příběh husitské farnosti**, a jejím autorem je historik a archivář ústředního archivu církve **Marcel Sladkowski**.

CČSH za téměř sto let své existence přitahovala pozornost teologů, historiků a badatelů v dalších oborech. Sama svou pout' časem naposled synteticky reflektovala publikací 90 let Církve československé husitské (Praha 2010), významnými texty o jejích prvních desetiletích v kontextu politického a společenského vývoje první republiky i předchozího období se prezentoval Pavel Marek či David Frýdl, monografiemi čelných představitelů CČSH Václav Kadeřávek, Zdeněk Trtík a Jaroslav Hrdlička, životem církve v prostředí totalitních režimů se zabývá Martin Jindra. Publikací věnujících se životu CČSH na místní úrovni bychom také napočítali celou řadu. Vycházely již za první republiky, často jako jubilejní a příležitostné tisky, mívající nezřídka též propagační a misijní charakter. Kulatá výročí náboženských obcí a sborů bývala dobrou příležitostí k edičním počínům rovněž v období 1948-1989, byť v podobě stručných, skromně vypravených brožurek. Uvolnění státního dozoru po roce 1989 v tomto ohledu nepřineslo razantní změnu. Publikací o historii farností přibýlo, většinou však nepřekračují jednoduchý informativní rámec a jejich úroveň bývá někdy po obsahové i formální stránce málo hodnotná. Výraznou výjimkou je v tomto ohledu série publikací z let 2000-2002 věnovaná historii CČSH v Rakovníku, jejíž autoři (Jan Krško, Oldřich Horek, Zdeněk Fencel) si byli dosavadního málo utěšeného stavu na tomto poli vědomi. Jejich ediční záměr se také stal jedním z inspiračních podnětů nynější knižky o vývoji náboženské obce v Kvasicích.

I když se knižka soustředí především na historii zdejší farnosti, líčí též široké souvislosti společenského a kulturního života v městečku a jeho okolí od poslední třetiny 19. století. Podrobně se zabývá zachycením mladé církve v místě po roce 1920, trnitou cestou ke stavbě Husova sboru a osobnostmi duchovních i laiků, jejichž aktivity na poli kulturním či sociálním přesahovaly zdejší společenství husitské církve. Nemalá pozornost je rovněž věnována životu obce v podmínkách dlouhotrvající komunistické totality a hledání nových možností její práce a identity po roce 1989 až do současnosti. Kniha, která má 190 stran a je bohatě vybavena obrazovým materiálem, také mimo jiné ukazuje možný směr v psaní o dějinách náboženské komunity na konkrétním místě v čase 20. století.

Knižku **Kvasice. Příběh husitské farnosti** vydala náboženská obec, kde si ji lze také za 250 Kč objednat, a to na adrese Husova 400, 768 21 Kvasice (ccshkvasice@seznam.cz, 573 358 026; farář Lubomír Pliska).

Zprávy

Husitská bohoslužba v televizním přenosu

I. postní neděle 10. 3. 2019 v 10 hodin bude na ČT 2 vysílán přímý přenos bohoslužby CČSH z chrámu Spasitele v Brně Židenicích.

Bohoslužbu slouží bratr Lubomír Pliska, farář v Kvasicích a vikář vikariátu Východní Morava, káže sestra Lenka Gläserová, farářka v Brně Čermovicích. **red**

Prezentace knihy Sbory CČSH

CČSH spolu se Stavební fakultou ČVUT zvou na uvedení nové publikace **Sbory Církve československé husitské – architektonické dědictví našich regionů** do Husova sboru CČSH v Praze 10 – Vinohrady (Dykova 1) v úterý 19. března 2019 od 14 hodin. Při této příležitosti vystoupí prof. Mikuláš Hulec, patri-

archa CČSH Dr. Tomáš Butta a publikaci představí Doc. Lenka Popelová. Program moderuje Dr. Jiří Vaníček; hudební spolupráce: Michal Hanzal – varhany, František Bílek – trubka. **red**

Pachmanův M. J. Hus v Pražské křižovatce

Milé sestry a milí bratři, všechny vás srdečně zvou na výjimečné letošní provedení muzikálu Richarda Pachmana Mistr Jan Hus. Komorní verze muzikálu v podání R. Pachmana a D. Hořinkové s doprovodnou projekcí se uskuteční v návaznosti na předchozí soukromou akci v jedinečných prostorách Pražské křižovatky Nadace Dagmar a Václava Havlových (kostel sv. Anny, Zlatá 1, Praha 1) v neděli, 3. března, od 16 hodin. Vstupné je dobrovolné. **Jiří Chvála**

Kostel sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí

sobota 9.3. 2019, 17.00
Zuzana Němečková – varhany
Petr Příbyl – viola
J. S. BACH, G. Ph. TELEMANN, W. A. MOZART, C. FRANCK

sobota 9.3. 2019, 20.00
VIVALDI ORCHESTRA PRAGA
Václav Návrat – barokní housle
Yvona Škvárová – mezzosoprán
W. A. MOZART, A. DVOŘÁK, A. VIVALDI, G. F. HANDEL

neděle 10.3. 2019, 17.00
BŘEVNOV MONASTERY MIXED CHOIR
Adolf Melichar – sborníčník
Drahomíra Matznerová – varhany
Petra Břicháčková – soprán
Gabriela Pešinová – soprán
W. A. MOZART, C. SAINT-SAËNS, S. RACHMANINOV, A. DVOŘÁK

Změna programu vyhrazena.

Seminář k 400. výročí České konfederace

Na jarním semináři historické společnosti VERITAS bude připomenuto 400. výročí České konfederace. Promluví doc. Eva Melmuková a název její přednášky zní „První pokus o demokratický stát ve střední Evropě – rok 1619.“ Seminář se bude konat v Pardubicích v sálu na faře ČCE (Sladkovského 638), a to v sobotu dne 30. března v 10 hodin. **red**

Výzva pro studenty

Máš chuť si s někým popovídat mezi čtyřma očima? Potřebuješ najít novou sílu, životní energii? Využij možnosti duchovní péče pro studenty. Individuální rozhovor je možný ve více lokalitách (Praha - Nové Město, Praha - Dejvice, Praha - Žižkov). Je možné najít klid k povídání i jinde.

Tomáš Novák, studentský duchovní
776 478 488
tomas.novak@ccsh.cz

Beseda ČKA

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu s T. Kloučkem z iniciativy Naše Malešice o zkušenostech s environmentalistickou činností na okraji Prahy. V úterý 12. března 2019 od 17.30 hodin v přízemí kláštera Emauzy, Praha 2, Vyšehradská 49.

JNe

Z ekumeny

EVROPSKÁ KONFERENCE IAMS

Mezinárodní asociace pro misijní studia (IAMS) vyzývá k dodání referátů pro konferenci, která proběhne ve **St. Augustinu (Německo) 23. - 27. srpna 2019**. Téma konference je „Umístění evropských misí v traumatizovaném světě procházejícím hlubokou transformací“ a umožňuje výměnu zkušeností mezi misiologickými sítěmi, staršími i mladšími badateli z celé Evropy. Mezinárodní asociace pro misijní studia (IAMS) je celosvětovým odborným sdružením pro studium křesťanského svědectví a jeho dopadu ve světě ve vztahu k oblastem misiologie, mezikulturní teologie a mezináboženských studií. IAMS Evropa usiluje o podporu výměny a spolupráce regionálních misiologických sítí, starších i mladších badatelů, ale i studentů z celé Evropy. Její vizí je poskytnout prostor pro nový výzkum a příležitosti pro inovativní myšlení.

Konference vítá jednotlivé referáty i skupinové panelové diskuse zabývající se předměty plenárních zasedání a tématy v těchto třech oblastech:

- Pojmenování traumat a transformací
- Křest, zranitelnost a transformace
- Misie k traumatům: solidarita a transformace

Jednotlivé abstrakty nebo návrhy vzešlé z myšlenkových koridorů v rámci panelových diskusí by měly být zaslány v angličtině, ale referáty mohou být dodány v jiných jazycích za předpokladu, že budou odpovídat jazykové vybavenosti účastníků konference. Prezentace budou dvacetiminutové s 10 minutami na otázky a diskusi. Zašlete abstrakt do 1. dubna 2019 pořadatelům konference na 2019iams-conference@steyler.eu. Abstrakty by měly zahrnovat název referátu, jméno autora a příslušnost k univerzitě a životopisné poznámky o méně než 150 slovech. Jakmile budou abstrakty a životopisy doručeny a přijaty výborem konference, budou účastníci informováni, a to nejpozději 1. května. Paralelní zasedání budou mít podobu předběžně kolujících referátů určených k diskusi. Více informací na webových stránkách církve (rubrika Zprávy ze světové ekumeny).

Připravil odbor ekumeny a vnějších vztahů

Dokument Mladí lidé, víra a rozlišování povolání

Přečtete si, jak jsou v Římskokatolické církvi reflektována aktuální témata navržená z diskusí za poslední dva roky. Výsledky rozhovorů a názory mnohých byly nejprve shrnuty v dokumentu Instrumentum laboris, jenž se stal částečně i podkladem pro diskusi XV. synodu Římskokatolické církve (v říjnu 2018). Jejím plodem je dokument: Mladí lidé, víra a rozlišování povolání. Dokument v českém překladu naleznete na ccsh.cz v sekci Zprávy; ze světové ekumeny.

HT

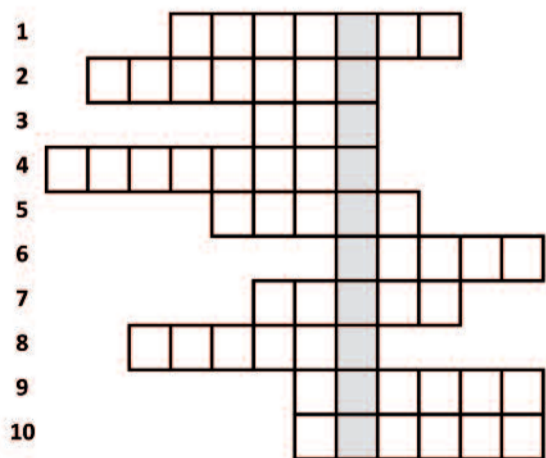
PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Podobenství o dvou stavitelích

Vyhleďte si známé podobenství v L 6,47-49 a pak již snadno doplníte chybějící slova do tabulky.

Víte, komu se (8) ten, kdo slyší tato má slova a plní je? Je jako (9), který stavěl dům: (5), hloubil, až položil základy na skálu. Když přišla (1), přivalil se proud na ten dům, ale (10) jím pohnout, protože byl dobře (4). Kdo však uslyšel má (6) a nejednal podle nich, je jako člověk, který vystavěl (3) na zemi bez (2). Když se na něj proud přivalil, hned se zřítíl; a (7) toho domu byla veliká.

(Řešení z minulého čísla: Jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří vám.)

Jana Krajčířiková

